

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av handelsregisterlagen, lagen angående rättighet att idka näring, 33 § bokföringslagen och 1 § revisionslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att handelsregisterlagens stadganden om en utländsk näringsidkares filial skall ändras. Det huvudsakliga syftet med propositionen är att införa den reglering som Europeiska gemenskapens s.k. filialdirektiv förutsätter på nationell nivå.

De föreslagna stadgandena gäller alla utländska näringsidkare som grundar en filial i Finland. Grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial skall enligt förslaget innehålla noggrannare uppgifter än för närvarande. Utöver detta skall uppgifter om näringsidkaren framgå av filialens brev och orderblanketter, och om uppgifterna saknas, skall böter kunna utdömas. Det föreslås dessutom att upplysningar om vissa händelser som inverkar på den utländska näringsidkarens rättsliga ställning skall lämnas till registermyndigheten.

Det närmare innehållet i de föreslagna offentlighetskraven skall delvis bero på om

den utländska näringsidkare som har grundat en filial i Finland har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller utanför det.

Enligt propositionen skall regleringen i fråga om filialer ges en vidare omfattning i Finland än vad som avses i det s.k. filialdirektivet, genom att den utsträcks till att gälla alla sammanslutningar och stiftelser. Förslaget innebär att regleringen i fråga om filialer ökar, och därför föreslås det att även vissa andra lagar utöver handelsregisterlagen skall ändras. Till lagen angående rättighet att idka näring skall fogas en definition av begreppet filial samt till bokföringslagen ett undantagsstadgande som gäller skyldigheten att offentliggöra bokslut. I fråga om en filials revisionsskyldighet föreslås nya stadganden i revisionslagen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1996.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nyläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
1.2. Filialdirektivet	3
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	4
3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar	5
4. Beredningen av propositionen	6
5. Verkningar i fråga om annan lagstiftning	6
DETALJMOTIVERING	7
1. Handelsregisterlagen	7
2. Lagen angående rättighet att idka näring	10
3. Bokföringslagen	11
4. Revisionslagen	11
5. Närmare stadganden	12
6. Ikraftträdande	12
LAGFÖRSLAG	14
1. Lag om ändring av handelsregisterlagen	14
2. Lag om ändring av lagen angående rättighet att idka näring	16
3. Lag om ändring av 33 § bokföringslagen	17
4. Lag om ändring av 1 § revisionslagen	18
BILAGOR	19
Parallelltexter	19
1. Lag om ändring av handelsregisterlagen	19
3. Lag om ändring av bokföringslagen	22
Utkast till förordning om ändring av handelsregisterförordningen	23

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

I lagen angående rättighet att idka näring, nedan näringslagen, stadgas om rätten att idka näring. Enligt 1 § 1 mom. 3 punkten får näring idkas av utländska sammanslutningar och stiftelser som registrerat en filial i Finland och som har bildats enligt lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som har sin stadseenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Handels- och industriministeriet kan enligt 1 § 2 mom. bevilja också andra utländska sammanslutningar och stiftelser än de som avses i 1 mom. tillstånd att idka näring. Ett utländskt företag som grundats i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan sålunda endast med handels- och industriministeriets tillstånd inrätta en filial i Finland i syfte att idka näring.

Enligt 3 § 1 mom. 4 punkten handelsregisterlagen (129/79) är en utländsk sammanslutning och stiftelse som grundar en filial i Finland (utländsk näringsidkare) skyldig att göra en grundanmälan till handelsregistret. Handelsregistret förs av patent- och registerstyrelsen. Vid utgången av år 1994 var 180 utländska näringsidkares filialer antecknade i handelsregistret.

I 13 a § handelsregisterlagen stadgas om de uppgifter som skall finnas i grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial. I 18 § 1 mom. handelsregisterförordningen (208/79) stadgas om de handlingar som skall fogas till denna grundanmälan. I det fall att en utländsk sammanslutning eller stiftelse som har för avsikt att grunda en filial i Finland har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall enligt paragrafens 2 mom. till grundanmälan fogas ett tillstånd av handels- och industriministeriet för idkande av näring.

Enligt 6 § 3 mom. näringslagen skall en näringsidkare ha en företrädare som har hemort i Finland och rätt att på näringsidkarens vägnar ta emot stämningar och andra delgivningar. En fysisk person som har hemort i Finland samt en finsk sammanslutning

och stiftelse som har en i ett register antecknad firmatecknare eller någon annan företrädare med hemort i Finland behöver dock inte utse en särskild företrädare. Av dessa stadganden följer att en utländsk sammanslutning och stiftelse som grundar en filial i Finland alltid måste ha en företrädare med hemort i Finland. Företrädaren skall anmälas för anteckning i handelsregistret.

En filials bokföringsskyldighet baserar sig på 1 § bokföringslagen (655/73), enligt vilken var och en som driver rörelse eller utövar yrke är skyldig att föra bok över denna verksamhet. En filial som motsvarar förutsättningarna skall göra upp ett bokslut i enlighet med bokföringslagen och offentliggöra det enligt samma krav som bokföringslagen stadgar för andra bokföringsskyldiga. Däremot omfattas filialer inte av skyldigheten att ordna revision av räkenskapsperiodens bokföring, bokslut och förvaltning, för de är inte sådana bokföringsskyldiga sammanslutningar eller stiftelser som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten revisionslagen (936/94).

1.2. Filialdirektivet

Rådets elfte direktiv om krav på offentlighet i filialer som har öppnats i en medlemsstat av vissa typer av bolag som lyder under lagstiftningen i en annan stat (89/666/EEG), nedan filialdirektivet, syftar till att harmonisera lagstiftningen om de uppgifter som skall offentliggöras i fråga om filialer.

Eftersom den reglering som gäller utländska filialer varierar i Europeiska unionens (EU) medlemsstater, har det uppstått skillnader i skyddet för aktieägare och utomstående i olika medlemsstater. Avsikten med filialdirektivet är att bättre skydda aktieägarna i ett bolag som inrättar en filial samt tredje man som utför rättshandlingar med filialen. Att grunda en filial eller ett dotterbolag är ett sätt för bolaget att utnyttja sin etableringsrätt i en annan medlemsstat. Ett av målen för direktivet är att göra det lättare att grunda filialer i andra medlemsstater. I direktivet definieras inte i sig vad som avses med filial, utan definitionen förblir fortfarande beroende av medlemsstaternas nationella lagstiftning och rättspraxis.

Filialdirektivet gör skillnad mellan filialer

till bolag från andra medlemsstater och filialer till bolag från tredje land. Avsnitt I i direktivet gäller filialer till bolag från andra medlemsstater. Enligt artikel 1 skall handlingar och uppgifter som avser en filial som har öppnats i en medlemsstat av ett bolag som lyder under lagstiftningen i en annan medlemsstat offentliggöras, om bolaget omfattas av rådets första direktiv om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (68/151/EEG), nedan offentlighetsdirektivet. De bolag som avses i detta offentlighetsdirektiv är i Finland aktiebolag, enligt anpassningsbestämmelserna i bilaga XXII till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan EES-avtalet.

Om offentlighetskraven i fråga om filialer skiljer sig från offentlighetskraven för bolag som har inrättat en filial, ges de krav som gäller filialer företräde. Skyldigheten att offentliggöra gäller endast de handlingar och uppgifter som räknas upp i artikel 2 i filialdirektivet. Det är inte möjligt att i den nationella lagstiftningen föreskriva en mer omfattande informationsskyldighet för de bolag som avses i offentlighetsdirektivet än den som fastställs i artikel 2 i filialdirektivet. Enligt artikel 6 i sistnämnda direktiv skall medlemsstaterna föreskriva att de brev och orderblanketter som en filial använder, utöver de uppgifter som anges i artikel 4 i offentlighetsdirektivet, skall ange det register där filialens akt är upplagd och filialens nummer i registret. Enligt artikel 4 i offentlighetsdirektivet skall brev och orderblanketter ange det register där bolagets akt är upplagd och bolagets nummer i registret. Dessutom skall de nämna bolagets rättsliga form, hemort (i direktivet kallad 'säte') och, i förekommande fall, att bolaget har trätt i likvidation.

Avsnitt II i filialdirektivet gäller filialer till bolag från tredje land. Enligt artikel 7 skall handlingar och uppgifter som avser en filial som har öppnats i en medlemsstat av ett bolag som inte lyder under lagstiftningen i någon medlemsstat offentliggöras, om bolaget har en rättslig form som är jämförbar med de bolagsformer som omfattas av offentlighetsdirektivet. Enligt artikel 8 gäller denna skyldighet minst de handlingar och uppgifter som räknas upp i artikeln. I artikeln fast-

ställs med andra ord minimikraven i fråga om de uppgifter som skall offentliggöras när det gäller filialer till bolag som är verk samma utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Medlemsstaterna kan vid behov föreskriva en skyldighet att offentliggöra också andra uppgifter om filialer till bolag från tredje land. I artikel 10 bestäms att de brev och orderblanketter som en filial till ett bolag från tredje land använder skall ange det register där filialens akt är upplagd samt filialens nummer i registret. Om lagstiftningen i den stat som det bolag som grundat filialen lyder under kräver att bolaget förs in i ett register, skall även detta register och bolagets nummer i registret anges i filialens brev och på dess orderblanketter.

I avsnitt III i direktivet bestäms om de uppgifter om filialer som skall ingå i bolagets verksamhetsberättelse (i direktivet 'förvaltningsberättelse'). Enligt artikel 11 skall också förekomsten av filialer till bolaget nämnas i verksamhetsberättelsen.

Avsnitt IV i direktivet innehåller övergångs- och slutbestämmelser. Enligt artikel 12 skall medlemsstaterna föreskriva lämpliga påföljder för den händelse att de krävda uppgifterna inte offentliggörs eller att de inte anges i filialens brev eller på dess orderblanketter. I artikel 14 bestäms att artiklarna 3 och 9 om offentliggörande av bolagets bokslutshandlingar (i direktivet 'räkenskaphandlingar') inte gäller filialer som öppnas av kreditinstitut och finansiella institut eller av försäkringsbolag.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Propositionens huvudsakliga mål är att införliva den reglering som filialdirektivet förutsätter med den nationella lagstiftningen. Filialdirektivet är ett av de bolagsrättsliga EG-direktiv som är förpliktande för Finland till följd av inträdet i EU. Direktivet ingick redan i bilaga XXII till EES-avtalet och skall träda i kraft också i de länder som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Bestämmelserna i direktivet medför behov av att se över vissa handelsregisterstadganden om utländska näringsidkares filialer. T.ex. kraven beträffande registeruppgifterna om filialerna bör vara olika beroende på om den utländska näringsidkare som inrättar

filialen i Finland kommer från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller något land utanför det.

Utgångspunkten för propositionen är att den reglering som direktivet förutsätter skall gälla filialer i en vidare utsträckning än direktivet avser. Filialdirektivet reglerar endast filialer till de bolag som avses i offentlighetsdirektivet och gäller m.a.o. närmast kapitalbolag av aktiebolagstyp. I handelsregisterlagen och näringslagen avses däremot med utländsk näringsidkare alla utländska sammanslutningar och stiftelser. I propositionen föreslås följaktligen att denna definition, som är vidare än filialdirektivets, skall bibehållas och att nödvändiga ändringar av lagstiftningen samtidigt skall göras. Om stadgandena utsträcks till att gälla alla sammanslutningar och stiftelser som idkar näring, kommer alla utländska näringsidkare, oberoende av företagsform, att omfattas av samma regler. I praktiken gäller den föreslagna regleringen sådana företag som avses i offentlighetsdirektivet, eftersom i regel endast utländska företag av aktiebolagstyp grundar filialer i Finland. En utländsk näringsidkare kunde också vara ett utländskt företag som inte är av aktiebolagstyp. Företagets existens behöver inte enligt nationell lagstiftning bygga på registrering och det behöver t.ex. inte ha något tecknat kapital. En filial som ett sådant företag grundar i Finland skall kunna registreras trots avsaknaden av nämnda uppgifter. En utländsk näringsidkare som är en fysisk person skall fortfarande inte kunna registrera en filial i Finland.

Termen 'filial' har inte definierats i lagstiftningen, utan kännetecknen på en filial har grundat sig på rättspraxis. En definition är nödvändig för klarhetens skull, eftersom filialer enligt förslaget skall åläggas fler skyldigheter. En filial skall dock inte vara en juridisk person, så det är inte motiverat att stifta en särskild lag om filialer. Det föreslås därför att en filial skall definieras i näringslagen, som utgör det grundläggande regelverket för idkande av näring.

Enligt förslaget till ändring av handelsregisterlagen skall noggrannare uppgifter än för närvarande krävas i grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial. I handelsregisterlagstiftningen finns inga stadganden om att registermyndigheten skall underrättas om händelser som förändrar den rättsliga ställningen för en utländsk näringsidkare som

har grundat en filial. Det föreslås därför att uppgifter om vissa sådana händelser skall lämnas till registermyndigheten. Det exaktare innehållet i de föreslagna offentlighetskraven skall variera beroende på om den utländska näringsidkare som har grundat filialen har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller utanför det. Det här motsvarar filialdirektivets indelning i filialer till bolag från andra medlemsstater och filialer till bolag från tredje land.

Av en filials brev och orderblanketter skall framgå vissa uppgifter om näringsidkaren, och om dessa saknas skall det enligt förslaget vara möjligt att utdöma böter. I gällande lagstiftning finns inga stadganden som förpliktar en utländsk näringsidkare att i en filials brev eller på dess orderblanketter ange vissa uppgifter.

Filialdirektivet lämnar utrymme för medlemsstaterna att stadga om vissa tillägg till offentlighetskraven. Det är därför möjligt att bibehålla den i handelsregisterförordningen föreskrivna skyldigheten att förse handelsregistret med ett utdrag ur det register i vilket en utländsk näringsidkare är antecknad i sitt hemland eller någon annan utredning över att näringsidkaren existerar samt en kopia av näringsidkarens bolagsordning, stadgar eller andra motsvarande handlingar.

Enligt förslaget skall skyldigheten att offentliggöra en filials bokslut ordnas i enlighet med filialdirektivet. Det stadgande i bokföringslagen som gäller skyldigheten att offentliggöra bokslut föreslås bli ändrat, eftersom det står i strid med filialdirektivet. Om en filials revisionskyldighet har inte alls stadgats tidigare, så det föreslås att ett stadgande om denna fogas till revisionslagen.

3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

De föreslagna ändringarna har inga betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar. Utländska näringsidkare orsakas tilläggskostnader för översättning av boksluten och ordnande av filialernas revision i Finland. Förslagen innebär att arbetsmängden vid patent- och registerstyrelsens företags- och sammanslutningslinje ökar något, vilket ämbetsverket kan klara av internt genom att vid behov omallokera resurser.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid handels- och industriministeriet. Den ingår i åtgärderna för att införliva bestämmelserna i EG:s bolagsrättsliga direktiv med lagstiftningen i Finland. Den viktigaste delen av detta arbete består i en partiell revision av lagen om aktiebolag, som har beretts vid justitieministeriet. Till denna del har beredarna varit i kontakt med justitieministeriet.

Utlåtanden om ett utkast till propositionen har avgivits av justitieministeriet, patent- och registerstyrelsen, finansministeriet, finansinspektionen, skattestyrelsen, central-kriminalpolisen, bokföringsnämnden, CGR-föreningen rf, GRM-revisorer rf, Handels Centralförbund, Centralhandelskammaren, Centralförbundet för Småindustri, Finlands Advokatförbund samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund.

I utlåtandena har uppmärksamhet fästs vid behovet av en definition av begreppet filial samt förslag lagts fram om precisering av stadgandena om en filials bokslut och revision samt av vissa ordalydelser. De synpunkter som har framförts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid beredningen av propositionen.

5. Verkningar i fråga om annan lagstiftning

I samband med att filialdirektivet införs krävs också en ändring i lagen om aktiebolag. Enligt artikel 11 i direktivet skall förekomsten av filialer nämnas i ett bolags verksamhetsberättelse. Ett förslag som gäller detta ingår i den regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av lagen om aktiebolag och vissa lagar som har samband med den, som kommer att föredras från justitieministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Handelsregisterlagen

13 a §. I 13 a § handelsregisterlagen stadgas om de uppgifter som skall nämnas i grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial. Enligt förslaget skall 1 mom. fortsättningsvis gälla grundanmälan om alla filialer som grundas av utländska näringsidkare. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten ändras så att i grundanmälan skall nämnas det register i vilket den näringsidkare som grundar filialen har antecknats i sitt hemland samt näringsidkarens nummer i detta register. Den föreslagna ändringen grundar sig på artiklarna 2.1 c och 8 d i filialdirektivet. Det föreslås att 1 mom. 4 punkten, som gäller filialens firma, ändras så att i grundanmälan skall nämnas näringsidkarens firma och rättsliga form samt filialens firma. Ändringen har samband med 7 § 1 mom. 8 punkten firmalagen (128/79) och dess syfte är att göra tolkningen av stadgandena om en filials firma klarare. Enligt nämnda stadgande i firmalagen skall en filials firma innehålla den utländska näringsidkarens firma jämte tillägg som utvisar att rörelsen är en filialrörelse.

Till 1 mom. föreslås en ny 7 punkt som gäller en filials företrädare i Finland. Företrädarens personuppgifter skall nämnas i grundanmälan. En utländsk näringsidkare som grundar en filial i Finland skall ha en sådan företrädare med hemort i Finland som avses i 6 § näringslagen. Enligt 3 a § handelsregisterlagen antecknas i registret som personuppgifter om fysiska personer fullständigt namn, personbeteckning, adress och medborgarskap.

Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket filialen till en sådan utländsk näringsidkare som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall, utöver de uppgifter som föreskrivs i 1 mom., i grundanmälan nämna den stat vars lagstiftning näringsidkaren lyder under samt näringsidkarens stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudsakliga verksamhetsort. Om den utländska näringsidkaren är ett aktiebolag eller ett bolag som är jämförbart med ett aktiebolag, skall i grundanmälan nämnas också aktiekapitalet eller ett med detta jämförbart kapital, såvida det inte

framgår av stiftelseurkunden eller bolagsordningen. Förslaget grundar sig på artikel 8 c och f i filialdirektivet. Utländska aktiebolag eller med dessa jämförbara bolag är de kapitalbolag som enligt EG:s rättsakter lyder under offentlighetsdirektivet och filialdirektivet.

17 a §. Det föreslås att en ny paragraf skall fogas till lagen på grund av att artiklarna 2.1 g och 8 j i filialdirektivet förutsätter att bokslutsuppgifterna för ett bolag som har öppnat en filial skall offentliggöras. Ett förkrav i artikel 3 i direktivet är att uppgifterna skall ha upprättats, reviderats och offentliggjorts enligt EG:s bolagsrättsliga direktiv 78/660/EEG, 83/349/EEG och 84/253/EEG. Dessa direktiv jämte ändringar förpliktar Finland på grund av landets inträde i EU. Direktiven gäller endast kapitalbolag av aktiebolagstyp i EU:s medlemsstater, men i analogi med övriga föreslagna stadganden har direktiven beaktats i förslaget på så sätt att den föreslagna paragrafen tillämpas på alla sammanslutningar och stiftelser.

Bokslutshandlingar har inte definierats i filialdirektivet, utan deras innehåll bestäms enligt EG:s bolagsrättsliga direktiv.

Enligt artikel 2.1 i avsnitt 1 i rådets fjärde direktiv grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (78/660/EEG), nedan fjärde bolagsrättsliga direktivet, består årsbokslutet av balansräkning, resultaträkning och noter. Dessa handlingar bildar en helhet. Till bokslutet kan ansluta sig en sådan verksamhetsberättelse som avses i artikel 46 i avsnitt 9, om denna skall sammanställas enligt lagen i medlemsstaten i fråga. Om offentliggörande av bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen bestäms i avsnitt 10 och om revision i avsnitt 11 i det fjärde bolagsrättsliga direktivet.

Rådets sjunde direktiv grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning (83/349/EEG), nedan sjunde bolagsrättsliga direktivet, gäller konsoliderad, dvs. sammanställd redovisning. Sammanställd redovisning kallas i bokföringslagen för koncernbokslut. I avsnitt 2 i direktivet bestäms om upprättande av den sammanställda redovisningen, i avsnitt 3 om sammanställd förvaltningsberättelse, dvs. sammanställd verksamhetsberättelse, i avsnitt 4 om revi-

sion av sammanställd redovisning och i avsnitt 5 om offentliggörande av den sammanställda redovisningen.

Enligt bestämmelserna i det fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktivet gäller skyldigheten att offentliggöra i regel bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen. I förslaget har bestämmelserna i nämnda direktiv beaktats. Till de bokslutshandlingar som avses i filialdirektivet och i den föreslagna paragrafen bör för det första räknas de handlingar som hör till bokslutet enligt den lag i medlemsstaten som överensstämmer med direktiven. För det andra bör till bokslutshandlingarna räknas också verksamhetsberättelsen, om en sådan har sammanställts, och revisionsberättelsen, fastän dessa handlingar inte utgör en del av bokslutet.

I filialdirektivet bestäms inte om offentliggörande av revisionsberättelsen. Revisionsberättelsen är en viktig handling för dem som har förbindelser med en utländsk näringsidkare genom en filials förmedling. Enligt förslaget skall också revisionsberättelsen offentliggöras, vilket står i samklang med bestämmelserna i det fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktivet. För klarhetens skull föreslås det att revisionsberättelsen skall nämnas särskilt i paragrafen, även om revisionsberättelsen inräknas i bokslutshandlingarna.

I fråga om revisionen av bokslut hänvisas det i filialdirektivet till rådets åttonde direktiv grundat på artikel 54.3 g i fördraget, om godkännande av personer som har ansvar för lagstadgad revision av räkenskaper (84/253/EEG), nedan åttonde bolagsrättsliga direktivet. Direktivet fastställer behörighetskraven för revisorer och minimikraven för godkännande av revisorerna. Personer som har godkänts med stöd av en lagstiftning som stämmer överens med detta direktiv skall revidera de bokslut och verksamhetsberättelser som avses i det fjärde och det sjunde bolagsrättsliga direktivet. Det åttonde bolagsrättsliga direktivet gäller dock inte i övrigt offentliggörande av bokslutshandlingar.

Bokslutshandlingar skall enligt förslaget anmälas för antecknande i handelsregistret inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång. Tidsfristen grundar sig på bokföringslagens stadganden om tidsfristen för uppgörande och offentliggörande av bokslut. I direktiven bestäms inte om tidsfrister

för uppgörande och offentliggörande av bokslut, utan dessa grundar sig på de enskilda medlemsstaternas nationella författningar. I vissa stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är tidsfristerna för offentliggörandet längre än sex månader. Det föreslås därför att bokslutshandlingarna skall anmälas för registrering inom den tid som föreskrivs i den EES-stat vars lagstiftning den utländska näringsidkaren lyder under, om denna tidsfrist är längre än sex månader.

Innehållet i bokslutshandlingarna, t.ex. vilka bilagor som hör till bokslutet och om handlingarna omfattar verksamhetsberättelsen, skall bestämmas på grundval av den lagstiftning i medlemsstaten som stämmer överens med EG-direktiven. Koncernbokslut skall anmälas till handelsregistret, om ett sådant har gjorts upp, reviderats och offentliggjorts.

Det ankommer på registermyndigheten att besluta hur registreringen skall gå till och vad som skall kungöras. Till denna del har förslaget samband med den partiella revision av lagen om aktieföretag som har beretts vid justitieministeriet och med det förslag till ändring av handelsregisterlagen som ansluter sig till revisionen i fråga.

EG-direktiven om uppgörande, offentliggörande och revision av bokslut gäller endast bolag av viss storlek och form. Detta innebär att alla sådana sammanslutningar och stiftelser som det föreslagna stadgandet avser och som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte nödvändigtvis alls är skyldiga att göra upp, låta revidera och offentliggöra sina bokslutshandlingar enligt den nationella lagstiftning som följer direktiven. Medlemsstaternas nationella stadganden om uppgörande och revision av bokslut kan på grund av skillnader i företagsformer också i övrigt avvika från EG:s rättsakter om bokslut och revision.

Om boksluten för ett sådant bolag från ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som har öppnat en filial inte uppfyller kraven i det fjärde och det sjunde bolagsrättsliga direktivet, kan det enligt artikel 9 i filialdirektivet krävas att bokslutshandlingar som avser själva filialens verksamhet skall upprättas och offentliggöras.

I enlighet med detta föreslås det i bli stadgat 2 mom. att om en utländsk näringsidkares bokslut inte har gjorts upp, reviderats

och offentliggjorts i överensstämmelse med EG:s rättsakter om uppgörande av bokslut eller på ett likvärdigt sätt, skall ett bokslut som gäller filialen och har gjorts upp enligt bokföringslagen och reviderats enligt revisionslagen anmälas för registrering i handelsregistret inom den tid som föreskrivs i 1 mom. Bokslutets innehåll skall bestämmas enligt bokföringslagen och innehållet i revisionen enligt revisionslagen. I fråga om revisionskyldigheten har förslaget samband med förslaget till ändring av 1 § revisionslagen.

Till lagens tillämpningsområde skall enligt förslaget höra andra näringsidkare än i filialdirektivet avsedda bolag, vilka lyder under lagstiftningen i en EES-stat, men vilkas bokslut inte har gjorts upp, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med EG:s rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, samt näringsidkare som är verksamma utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, så att de inte omfattas av lagstiftningen i någon EES-stat, och vilkas bokslut inte har gjorts upp, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska gemenskapens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt. I båda fallen skall således den utländska näringsidkaren vara skyldig att inom den tid som föreskrivs i 1 mom. anmäla för registrering i handelsregistret ett bokslut som gäller filialen och har gjorts upp enligt bokföringslagen och reviderats enligt revisionslagen.

I artikel 14 i filialdirektivet bestäms om undantag i fråga om skyldigheten att offentliggöra bokslutshandlingar. Undantagen gäller filialer till kreditinstitut och finansiella institut samt till försäkringsbolag. Om filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut stadgas i lagen om utländska kreditinstitut och finansiella instituts verksamhet i Finland (1608/93). Försäkringsbolags filialer är representationer, om vilka det stadgas i lagen om utländska försäkringsbolag (398/95). Det föreslås att ett undantag i överensstämmelse med filialdirektivet tas in i 3 mom.

17 b §. I den föreslagna nya paragrafen skall stadgas om skyldigheten att lämna vissa uppgifter i brev och på blanketter som en utländsk näringsidkares filial använder. Brevet och blanketterna skall ange filialens nummer i handelsregistret samt den utländska näringsidkarens firma, rättsliga form, hemort, det register i vilket den näringsidkare som grundat filialen har antecknats i

sitt hemland, registreringsnumret och eventuell likvidation. Med en filials brev avses t.ex. offerter och svarsbrev som sänds före tecknandet av kontrakt som hänför sig till verksamheten i en utländsk näringsidkares filial, samt olika marknadsförings- eller reklam brev som riktas till kunderna och övriga intressentgrupper som har samband med filialen. Med blankett avses orderblanketter som används i filialens verksamhet för att beställa varor, tjänster och andra motsvarande nyttigheter åt filialen.

Paragrafen skall gälla alla utländska näringsidkares filialer. Förslaget motsvarar bestämmelserna i artikel 6 i filialdirektivet. I fråga om filialer till bolag från tredje land kräver artikel 10 i direktivet inte i sig samma uppgifter som artikel 6. Då det emellertid inte finns något motiverat skäl att försätta näringsidkare till denna del i olika ställning och då artikel 10 i direktivet innehåller minimikrav som kan utvidgas genom nationella författningar, har man i förslaget stannat för en lösning som innebär att alla utländska näringsidkares filialer behandlas på samma sätt.

18 §. Det föreslås att ett nytt 5 mom. skall fogas till paragrafen. Enligt förslaget skall uppgifter om vissa händelser som inverkar på en utländsk näringsidkares rättsliga ställning lämnas till registermyndigheten. Registermyndigheten skall underrättas om insolvensförfaranden, ackord och andra motsvarande förfaranden som gäller en utländsk näringsidkare som har grundat en filial. Registermyndigheten skall också förse med uppgift om försättande av den utländska näringsidkare som grundat filialen i likvidation och om utseende av likvidatorer, likvidatorernas personuppgifter och uppgift om deras behörighet samt uppgift om avslutande av likvidationen och om upplösning och avregistrering av den näringsidkare som har inrättat filialen. Ändringsförslaget bygger på filialdirektivets artiklar 2.1 f och 8 i.

30 §. Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 2 mom. som grundar sig på artikel 12 i filialdirektivet. Enligt nämnda artikel skall medlemsstaterna föreskriva en lämplig påföljd för underlåtenhet att fullgöra skyldigheten enligt den föreslagna 17 b §. Följaktligen föreslås att påföljden för en filialförseelse, dvs. underlåtenhet att iaktta stadgandet om de uppgifter som skall anges i en filials brev och på dess blanketter, skall vara bötesstraff.

2. Lagen angående rättighet att idka näring

2 §. Det föreslås att en definition av begreppet filial skall tas in i näringslagen. Den föreslagna definitionen bygger på rättspraxis. Genom definitionen preciseras sålunda den tolkning som redan följts.

Enligt definitionen kan bara en del av en utländsk sammanslutnings eller stiftelses, dvs. en utländsk näringsidkares, verksamhet utgöra en filial. Delar av finska sammanslutningar och stiftelser som är verksamma som filialer skall inte anses vara sådana filialer som avses i lagen, och de skall fortfarande inte kunna registreras i handelsregistret. Inte heller en utländsk näringsidkares representation ("agency") skall omfattas av definitionen på filial.

I finsk handelsrätt är definitionerna på sammanslutning och stiftelse entydiga, men definitionerna kan inte alltid passa in på en utländsk näringsidkares företagsform. Avsikten med de ändringar som föresås bli gjorda i handelsregisterlagen är att också andra företag än de företag av aktiebolagstyp som avses i filialdirektivet skall kunna inrätta och registrera en filial i Finland. I analogi med detta bör begreppet 'utländsk sammanslutning eller stiftelse' i näringslagen också ges en vid och flexibel tolkning, så att inte en utländsk näringsidkares företagsform begränsar möjligheterna att inrätta en filial i Finland.

Begreppet 'driva rörelse och utöva yrke' grundar sig på stadgandena i gällande bokföringslag och på de tolkningar som har utformats på grundval av dessa. En filials affärs- eller yrkesverksamhet kännetecknas i praktiken av att den utifrån sett är självständig. Filialen har en lokal och självständig förvaltning, med vilket avses den ledning och övriga personal som behövs för skötsel av den egentliga och sedvanliga affärs- eller yrkesverksamheten. Att filialens affärs- eller yrkesverksamhet är självständig framgår i praktiken av att filialen i sin affärs- eller yrkesverksamhet inte är direkt beroende av den utländska näringsidkarens styrnings- och ledningssystem.

Enligt den föreslagna definitionen är filialen en del av den utländska sammanslutningens eller stiftelsens organisation. Filialen är i allmänhet skyldig att följa sammanslutningens eller stiftelsens interna administrativa instruktioner och föreskrifter. Juridiskt och

företagsekonomiskt sett är en utländsk näringsidkares filial underställd förvaltningen av näringsidkarens huvudrörelse.

Med fast driftställe avses ett stadigvarande affärsställe, från vilket en utländsk näringsidkares filial driver rörelse eller utövar yrke. Ett affärsställe skall vara stadigvarande, och finns därför i allmänhet på en bestämd geografisk plats. Ett villkor för ett fast driftställe är att affärsstället inte är tillfälligt. Ett kortvarigt affärsställe som dock ursprungligen avses vara stadigvarande är i allmänhet ett fast driftställe. Ett fast driftställe är i praktiken oftast en stadigvarande kontors- eller butikslokal, men det kan också vara den stadigvarande rutt som ett företag som säljer transporttjänster använder, en butiks-bils regelbundna försäljningsställen eller platsen där en byggnads- eller monteringsentreprenad utförs. Vid behov skall tillämpningspraxis i fråga om bokförings- och beskattningstadgandena tas till hjälp när det gäller tolkningen av vad som avses med fast driftställe.

En filials verksamhet skall vara fortlöpande eller åtminstone avsedd att vara det, vilket innebär att affärs- eller yrkesverksamhet som en del av en utländsk näringsidkare avses bedriva tillfälligt eller endast en begränsad tid inte skall kunna anses vara en filial.

Om en filial definieras såsom föreslås, medför detta utan några nya uttryckliga stadganden bokföringsskyldighet, och i regel också skattskyldighet, i Finland.

En filial är dock inte en juridisk person. Den har inte rättsförmåga eller rättslig handlingsförmåga. En filial vore en del av en utomlands belägen sammanslutning eller stiftelse, och följaktligen snarast en i Finland verksam enhet till denna som omfattas av vissa skyldigheter som baserar sig på lag. Filialens firmatecknare skall i praktiken kunna företräda den utländska näringsidkaren vid tecknande av kontrakt, ta emot stämningar samt svara och kära inför domstol. Filialen handlar i alla situationer i den utländska näringsidkarens namn och för dess räkning.

Den föreslagna definitionen passar inte till alla delar in på kreditinstitut och finansiella institut samt försäkringsbolag, så ett omnämnande av dessa behövs i 2 § 2 mom. Om filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut stadgas särskilt i lagen om utländska kreditinstitut och finansiella institut verksamhet i Finland. Om

försäkringsbolags filialer stadgas i lagen om utländska försäkringsbolag.

3. Bokföringslagen

33 §. Enligt 1 § bokföringslagen är var och en som driver rörelse eller utövar yrke skyldig att föra bok över denna verksamhet. Stadgandet tolkas så, att en utländsk näringsidkare är bokföringsskyldig i Finland, om den driver rörelse eller utövar yrke i Finland från ett fast driftställe beläget i Finland och affärs- eller yrkesverksamheten är fortlöpande.

Bokföringsskyldigheten inbegriper en skyldighet att göra upp ett bokslut. Bokslutet blir offentligt efter att ha fastställts eller godkänts, så stadgandena i bokföringslagen strider delvis mot filialdirektivet.

Enligt förslaget skall bokföringslagen därför ändras så att skyldigheten att offentliggöra bokslutet i fråga om en utländsk näringsidkares filial, med avvikelse från vad som gäller i fråga om andra bokföringsskyldiga, skall bestämmas enligt den föreslagna 17 a § handelsregisterlagen.

Stadgandena i bokföringslagen och i bokföringsförordningen (1575/92) om uppgörande av bokslut är inte som sådana tillämpliga när det gäller en filials bokslut. Det är dock inte till övriga delar nödvändigt att ändra bokföringsstadgandena i fråga om filialer. Utformningen av mer detaljerade regler för uppgörande av en filials bokslut kan med fördel överlämnas på praxis och normgivning på lägre nivå.

4. Revisionslagen

1 §. Revisionslagens tillämpningsområde föreslås bli utvidgat genom att till 1 § fogas ett nytt 3 mom. i syfte att utsträcka revisionsskyldigheten till att gälla också utländska näringsidkares filialer.

En utländsk näringsidkares filial är inte en juridisk person, utan en del av den utländska näringsidkaren. En filial är inte en sådan sammanslutning eller stiftelse som avses i revisionslagen. Filialer måste därför nämnas särskilt i denna.

Enligt förslaget skall utländska näringsidkare indelas i två kategorier: de som lyder under en lagstiftning som stämmer överens med EG:s rättsakter eller en motsvarande lagstiftning, och de som inte gör det. En utländsk näringsidkares filial skall höra till

revisionslagens tillämpningsområde om näringsidkarens bokslut inte görs upp, revideras och offentliggörs i överensstämmelse med EG:s rättsakter eller på ett likvärdigt sätt. Har en utländsk näringsidkares bokslut gjorts upp enligt en lagstiftning som stämmer överens med bestämmelserna i det fjärde och det sjunde bolagsrättsliga direktivet, reviderats enligt en lagstiftning som stämmer överens med bestämmelserna i det åttonde bolagsrättsliga direktivet och offentliggjorts enligt en lagstiftning som stämmer överens med bestämmelserna i det första bolagsrättsliga direktivet, skall enligt det föreslagna stadgandet den utländska näringsidkarens filial inte höra till revisionslagens tillämpningsområde.

Utanför revisionslagens tillämpningsområde står då i praktiken närmast filialerna till sådana utländska kapitalbolag av aktiebolagstyp som har sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som lyder under en lagstiftning som stämmer överens med EG:s rättsakter. Revisionsskyldigheten skall inte heller nödvändigtvis omfatta filialer till andra utländska sammanslutningar och stiftelser, om den lagstiftning om uppgörande, revision och offentliggörande av bokslut som de lyder under motsvarar bestämmelserna i nämnda direktiv, dvs. inte heller dessa utländska näringsidkare vore skyldiga att i Finland låta verkställa revision av sina filialer.

Utgångspunkten är att filialer till utländska sammanslutningar och stiftelser som är etablerade i stater som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet skall höra till revisionslagens tillämpningsområde, eftersom den lag som tillämpas på dessa utländska näringsidkare i regel inte stämmer överens med EG:s rättsakter. I praktiken motsvarar uppdelningen således den skillnad som görs mellan utländska näringsidkare utgående från om deras stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudsakliga verksamhetsort finns inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller utanför det. Kan en näringsidkare som etablerat sig i en stat utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet undantagsvis påvisa att dess bokslut har gjorts upp, reviderats och offentliggjorts på ett sätt som överensstämmer med EG:s rättsakter, behöver näringsidkaren enligt det föreslagna stadgandet inte i Finland ordna revision av sin filial.

Skattestyrelsen har ansett det vara nödvändigt att revisionsskyldigheten utsträcks till att gälla alla utländska näringsidkares filialer, eftersom tillförlitligheten hos bokslut som utländska näringsidkare gör upp för sina filialer enligt finsk lag är av stor betydelse när det gäller att verkställa beskattning. På grund av andra vägande synpunkter, i synnerhet de mål som eftersträvas genom de bolagsrättsliga direktiven, har man i propositionen stannat för en lösning enligt vilken filialer till näringsidkare från Europeiska ekonomiska samarbetsområdet inte skall omfattas av revisionsskyldigheten i Finland. Revisionen av dessa filialer skall ingå i revisionen av den utländska sammanslutningen eller stiftelsen i den andra EES-staten.

Om en utländsk näringsidkares filial enligt förslaget hör till revisionslagens tillämpningsområde, skall näringsidkaren enligt 9 § revisionslagen välja minst en revisor och revisorssuppleant som skall granska filialens bokföring och bokslut. Om den som har utsetts till revisor är en sådan revisionsammanslutning som avses i 5 eller 6 § revisionslagen, behöver ingen revisorssuppleant utses.

Enligt förslaget skall revisionslagens stadganden om revision av förvaltning inte tillämpas på revisionen av en filial. Förslaget baserar sig på att det inte finns några stadganden om en filials förvaltning och att den därför inte heller kan revideras. De filialer som avses i förslaget är således i motsats till finska sammanslutningar och stiftelser inte sådana ansvarspliktiga som avses i revisionslagen och som skulle bära sammanslutnings- och stiftelserättsligt skadeståndsansvar i Finland. Revisorn skall revidera räkenskapsperiodens bokföring och bokslut i fråga om den utländska näringsidkarens filial och sammanställa en revisionsberättelse om revisionen. Revisorn skall i tillämpliga delar avge en berättelse enligt 19 § revisionslagen, utan att dock kunna foga ett utlåtande om ansvarsfrihet till den. Anmärkningar skall revisorn kunna göra endast om omständigheter som gäller bokföringen och bokslutet. Revisionsprotokoll skall inte höra till revisionen av filialer, för en filial har inte någon sådan förvaltning som revisionsprotokollet skulle kunna riktas till. En utländsk näringsidkare revisorer kan i praktiken utnyttja den revision som utförts i Finland vid revision av näringsidkarens hela sammanslutning eller stiftelse.

Offentliggörandet av revisionsberättelsen i samband med bokslutshandlingarna skall bestämmas enligt den föreslagna 17 a § handelsregisterlagen. Förslaget står till denna del i samklang med regleringen i fråga om offentliggörande, och motsvarar bestämmelserna i filialdirektivet.

Vad revisionsskyldighetens omfattning beträffar föreslås det i analogi med övriga föreslagna stadganden att filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut samt till utländska försäkringsbolag skall lämnas utanför det föreslagna stadgandets tillämpningsområde. Det är ändamålsenligt att också i fortsättningen stadga särskilt om tillsynen över och revisionen av dessa filialer.

5. Närmare stadganden

Till propositionen ansluter sig ett utkast till ändring av handelsregisterförordningen. Enligt förslaget skall förordningens 18 § innehålla närmare stadganden om en utredning som skall fogas till grundanmälan om en utländsk näringsidkarens filial. Det föreslås också att till handelsregisterförordningen skall fogas en ny 21 a §, i vilken det stadgas om det närmare innehållet i en registreringsanmälan som gäller bokslutet för en utländsk näringsidkare som har grundat en filial eller som gäller bokslutet för själva filialen, samt om att patent- och registerstyrelsen kan bestämma om den övriga utredning som skall lämnas i samband med anmälningar enligt det föreslagna 18 § 5 mom. handelsregisterlagen.

6. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 1996.

Enligt det övergångsstadgande som föreslås ingå i lagen om ändring av handelsregisterlagen skall de utländska näringsidkarens filialer som är antecknade i handelsregistret förpliktas att inom ett år från det att den föreslagna lagen har trätt i kraft komplettera sina handelsregisteruppgifter så att de motsvarar kraven i den föreslagna lagen.

Den skyldighet att lämna bokslutsuppgifter som avses i den föreslagna 17 a § handelsregisterlagen skall enligt förslaget gälla de fall där räkenskapsperioden går ut efter att lagen har trätt i kraft. Förpliktelsen enligt den 17 b § som föreslås bli fogad till handelsregisterlagen och som gäller de uppgifter

som skall anges i en filials brev och på dess blanketter föreslås bli tillämplig först ett halvt år efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft.

I det övergångsstadgande som föreslås ingå i lagen om ändring av revisionslagen anges det att de utländska näringsidkare som avses i lagen skall första gången utse minst en revisor och, om inte den som har utsetts

till revisor är en sådan revisionsammanslutning som avses i 5 eller 6 §, minst en revisorssuppleant för revision av filialens bokföring och bokslut i fråga om den räkenskapsperiod som går ut efter att lagen har trätt i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 13 a § handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/79), sådant detta lagrum lyder i lagar av den 19 februari 1993 och den 10 december 1993 (229/93 och 1122/93), samt fogas till lagen nya 17 a och 17 b §§, till 18 §, sådana den lyder delvis ändrad genom lagar av den 8 februari 1991 och den 22 december 1994 (241/91 och 1301/94), ett nytt 5 mom. samt till 30 § ett nytt 2 mom. som följer:

13 a §

I grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial skall nämnas

- 1) filialens postadress,
- 2) arten av näringsidkarens verksamhet,
- 3) det register i vilket den näringsidkare som grundar filialen har antecknats i sitt hemland samt näringsidkarens nummer i registret,
- 4) näringsidkarens firma och rättsliga form samt filialens firma,
- 5) personuppgifterna för var och en som tecknar filialens firma samt hur firman tecknas,
- 6) de personer som i egenskap av i lag föreskrivet bolagsorgan eller i egenskap av ledamöter i ett sådant organ är behöriga att företräda näringsidkaren samt deras personuppgifter samt
- 7) personuppgifterna för filialens företrädare i Finland.

Har den utländska näringsidkaren sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall i grundanmälan utöver de uppgifter som avses i 1 mom. nämnas den stat under vars lagstiftning den näringsidkare som grundar filialen lyder samt näringsidkarens stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudsakliga verksamhetsort. Om den utländska näringsidkaren är ett aktiebolag eller ett därmed jämförbart bolag, skall i grundanmälan nämnas även aktiekapitalet eller ett med detta jämförbart kapital, såvida det inte framgår av stiftelseurkunden eller bolagsordningen eller av en motsvarande handling.

17 a §

Bokslutshandlingarna i fråga om en utländsk näringsidkare som har grundat en

filial skall anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång sådana som de har upprättats, reviderats och offentliggjorts med iakttagande av lagstiftningen i den stat som näringsidkaren lyder under. Om den utländska näringsidkaren omfattas av lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och tidsfristen för offentliggörande av bokslutshandlingar enligt denna lagstiftning är längre än sex månader, skall bokslutshandlingarna anmälas för registrering inom den tid som lagstiftningen i staten i fråga föreskriver.

Har den utländska näringsidkarens bokslut inte gjorts upp, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska gemenskapens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, skall ett bokslut som gäller filialen och har gjorts upp enligt bokföringslagen (655/73) och reviderats enligt revisionslagen (936/94) samt revisionsberättelsen anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Vad som i denna paragraf stadgas om anmälan av bokslutshandlingar för registrering gäller inte filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut eller utländska försäkringsbolags representationer.

17 b §

I brev och blanketter som en utländsk näringsidkares filial använder skall anges filialens nummer i handelsregistret samt den utländska näringsidkarens firma, rättsliga form, hemort, det register i vilket näringsidkaren är antecknad i sitt hemland och registreringsnumret i detta register samt, i förekommande fall, att näringsidkaren har trätt i likvidation.

18 §

Registermyndigheten skall underrättas om insolvensförfaranden, ackord och andra motsvarande förfaranden som gäller en utländsk näringsidkare som har grundat en filial. Registermyndigheten skall också tillställas anmälan om att näringsidkaren har försatts i likvidation, att likvidatorer har förordnats, likvidatorernas personuppgifter och uppgift om deras behörighet samt uppgift om avslutande av likvidationen och om att näringsidkaren har upplösts samt om att den har avregistrerats.

30 §

Den som avsiktligt underlåter att iaktta vad som i 17 b § stadgas om uppgifter som skall anges i de brev och blanketter som en

utländsk näringsidkares filial använder skall, om inte gärningen är obetydlig eller strängare straff stadgas i någon annan lag, för *filialförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Stadgandena i 17 b § tillämpas dock först sex månader efter det att lagen har trätt i kraft.

Registeruppgifter som gäller en utländsk näringsidkares filial som har registrerats innan denna lag träder i kraft skall anpassas efter denna lag genom att behövliga ändringar anmäls för registrering inom ett år från det att denna lag har trätt i kraft.

Vad som stadgas i 17 a § 1 och 2 mom. tillämpas, om en räkenskapsperiod går ut efter att lagen har trätt i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen angående rättighet att idka näring**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 27 september 1919 angående rättighet att idka näring en ny 2 § i stället för den 2 § som upphävts genom lag av den 19 februari 1993 (228/93) som följer:

2 §

Med filial avses i denna lag en sådan del av en utländsk sammanslutning eller stiftelse som i Finland, från ett fast driftställe beläget här i landet, fortlöpande driver rörelse eller utövar yrke i den utländska sammanslutningens eller stiftelsens namn och för dess räkning.

Om filialer till försäkringsbolag samt till kreditinstitut och finansiella institut stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av 33 § bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 33 § 4 mom. bokföringslagen av den 10 augusti 1973 (655/73), sådant det lyder i lag av den 23 december 1992 (1572/92), som följer:

33 §

samt för andelslag och utländska näringsidkares filialer stadgas särskilt.

Om offentliggörande av boksluten för andra aktiebolag än sådana som avses i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av 1 § revisionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 1 § revisionslagen av den 28 oktober 1994 (936/94) ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

Vad som i denna lag stadgas om revision av en sammanslutnings och stiftelses bokföring och bokslut tillämpas också på revisionen av en sådan utländsk näringsidkares filial vars bokslut inte görs upp, revideras och offentliggörs i överensstämmelse med Europeiska gemenskapens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt. Denna lag tillämpas dock inte på revisionen av filialer till utländska kreditinstitut eller till utländska finansiella

institut eller på revisionen av utländska försäkringsbolags representationer.

Denna lag träder i kraft den 199 .
En utländsk näringsidkare som avses i denna lag skall första gången utse minst en revisor och, om den som har utsetts till revisor inte är en sådan revisionsammanslutning som avses i 5 eller 6 §, minst en revisorssuppleant för revision av filialens bokföring och bokslut i fråga om den räkenskapsperiod som går ut efter att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 13 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Handels- och industriminister *Antti Kalliomäki*

1.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 13 a § handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/79), sådant detta lagrum lyder i lagar av den 19 februari 1993 och den 10 december 1993 (229/93 och 1122/93), samt fogas till lagen nya 17 a och 17 b §§, till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lagar av den 8 februari 1991 och den 22 december 1994 (241/91 och 1301/94), ett nytt 5 mom. samt till 30 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

13 a §

I grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial skall nämnas

1) filialens postadress,
2) verksamhetens art,
3) *den stat under vars lagstiftning den näringsidkare lyder som öppnar filialen samt näringsidkarens stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudsakliga verksamhetsort och det register i vilket den näringsidkare som grundar filialen har antecknats i sitt hemland,*

4) näringsidkarens firma och rättsliga form samt filialens firma, *om den inte är densamma som näringsidkarens,*

5) personuppgifter för var och en som tecknar filialens firma samt hur firman tecknas, *samt*

6) de personer som i egenskap av i lag föreskrivet bolagsorgan eller i egenskap av ledamöter i ett sådant organ är behöriga att företräda näringsidkaren samt deras personuppgifter.

Föreslagen lydelse

13 a §

I grundanmälan om en utländsk näringsidkares filial skall nämnas

1) filialens postadress,
2) arten av näringsidkarens verksamhet,
3) det register i vilket den näringsidkare som grundar filialen har antecknats i sitt hemland samt *näringsidkarens nummer i registret,*

4) näringsidkarens firma och rättsliga form samt filialens firma,

5) personuppgifterna för var och en som tecknar filialens firma samt hur firman tecknas,

6) de personer som i egenskap av i lag föreskrivet bolagsorgan eller i egenskap av ledamöter i ett sådant organ är behöriga att företräda näringsidkaren samt deras personuppgifter *samt*

7) personuppgifterna för filialens företrädare i Finland.

Har den utländska näringsidkaren sin stadgeenliga hemort, sin centralförvaltning eller sin huvudsakliga verksamhetsort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, skall i grundanmälan utöver de uppgifter som avses i 1 mom. nämnas den stat under vars lagstiftning den näringsidkare som grundar filialen lyder samt näringsidkarens stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudsakliga verksamhetsort. Om den utländska näringsidkaren är ett aktiebolag eller ett därmed jämförbart bolag, skall i grundanmälan nämnas även aktiekapitalet eller ett med detta jämförbart kapital, såvida det inte

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

framgår av stiftelseurkunden eller bolagsordningen eller av en motsvarande handling.

17 a §

Bokslutshandlingarna i fråga om en utländsk näringsidkare som har grundat en filial skall anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång sådana som de har upprättats, reviderats och offentliggjorts med iakttagande av lagstiftningen i den stat som näringsidkaren lyder under. Om den utländska näringsidkaren omfattas av lagstiftningen i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och tidsfristen för offentliggörande av bokslutshandlingar enligt denna lagstiftning är längre än sex månader, skall bokslutshandlingarna anmälas för registrering inom den tid som lagstiftningen i staten i fråga föreskriver.

Har den utländska näringsidkarens bokslut inte gjorts upp, reviderats och offentliggjorts i överensstämmelse med Europeiska gemenskapens rättsakter eller på ett likvärdigt sätt, skall ett bokslut som gäller filialen och har gjorts upp enligt bokföringslagen (655/73) och reviderats enligt revisionslagen (936/94) samt revisionsberättelsen anmälas för registrering inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Vad som i denna paragraf stadgas om anmälan av bokslutshandlingar för registrering gäller inte filialer till utländska kreditinstitut och finansiella institut eller utländska försäkringsbolags representationer.

17 b §

I brev och blanketter som en utländsk näringsidkares filial använder skall anges filialens nummer i handelsregistret samt den utländska näringsidkarens firma, rättsliga form, hemort, det register i vilket näringsidkaren är antecknad i sitt hemland och registreringsnumret i detta register samt, i förekommande fall, att näringsidkaren har trätt i likvidation.

18 §

Registermyndigheten skall underrättas om insolvensförfaranden, ackord och andra motsvarande förfaranden som gäller en ut-

ländsk näringsidkare som har grundat en filial. Registermyndigheten skall också tillställas anmälan om att näringsidkaren har försatts i likvidation, att likvidatorer har förordnats, likvidatorernas personuppgifter och uppgift om deras behörighet samt uppgift om avslutande av likvidationen och om att näringsidkaren har upplösts samt om att den har avregistrerats.

30 §

Den som avsiktligt underlåter att iaktta vad som i 17 b § stadgas om uppgifter som skall anges i de brev och blanketter som en utländsk näringsidkares filial använder skall, om inte gärningen är obetydlig eller strängare straff stadgas i någon annan lag, för filialförseelse dömas till böter.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Stadgandena i 17 b § tillämpas dock först sex månader efter det att lagen har trätt i kraft.*

Registeruppgifter som gäller en utländsk näringsidkares filial som registrerats innan denna lag träder i kraft skall anpassas efter denna lag genom att behövliga ändringar anmäls för registrering inom ett år från det att denna lag har trätt i kraft.

Vad som stadgas i 17 a § 1 och 2 mom. tillämpas, om en räkenskapsperiod går ut efter att lagen har trätt i kraft.

3.

Lag**om ändring av bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 33 § 4 mom. bokföringslagen av den 10 augusti 1973 (655/73), sådant det lyder i lag av den 23 december 1992 (1572/92), som följer:

Gällande lydelse

33 §

Om offentliggörande av boksluten för andra aktiebolag än sådana som avses i 2 mom. samt för andelslag är stadgat särskilt.

Föreslagen lydelse

33 §

Om offentliggörande av boksluten för andra aktiebolag än sådana som avses i 2 mom. samt för andelslag *och utländska näringsidkares filialer* stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Förordning

om ändring av handelsregisterförordningen

På föredragning av handels- och industriministern
ändras 18 § 1 mom. handelsregisterförordningen av den 23 februari 1979 (208/79), sådant det lyder i förordning av den 22 december 1993 (1411/93), och
fogas till förordningen en ny 21 a § som följer:

18 §

Till grundansökan om en utländsk näringsidkares filial skall fogas en utredning om grundandet av filialen, om tillsättandet av den företrädare som avses i 6 § 3 mom. lagen angående rättighet att idka näring, om de personer som i egenskap av i lag föreskrivet bolagsorgan eller i egenskap av ledamöter i ett sådant organ är behöriga att företräda näringsidkaren samt om beviljad rätt att teckna firma och hur firman skall tecknas. Dessutom skall till ansökan fogas ett utdrag ur det register i vilket den utländska näringsidkaren har antecknats i sitt hemland eller någon annan utredning över att näringsidkaren existerar samt en finsk- eller svenskspråkig kopia eller laggill översättning av näringsidkarens stiftelseurkund, bolagsordning, stadgar eller andra motsvarande handlingar.

21 a §

Till ansökan för registrering av bokslutshandlingar som gäller en utländsk näringsidkare som har grundat en filial eller som gäller själva filialen skall fogas en finsk- eller svenskspråkig kopia eller laggill översättning av bokslutshandlingarna, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen samt en utredning om vilket datum bokslutet har fastställts, godkänts eller på motsvarande sätt färdigställts.

Patent- och registerstyrelsen kan på ansökan av den anmälningsskyldige ge sitt samtycke till att de handlingar och utredningar som avses i 1 mom. lämnas in på något annat språk.

De ansökningar som avses i 18 § 5 mom. handelsregisterlagen och som gäller en utländsk näringsidkare som har grundat en filial skall åtföljas av en behörig utredning enligt vad patent- och registerstyrelsen närmare bestämmer.

Denna förordning träder i kraft den
199 .
